

Viite: VN/28239/2021

## **Tapahtumateollisuus ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta**

Tapahtumateollisuus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle.

### **Tapahtumateollisuuden tilannekuva**

Tapahtumateollisuuden toimiala on juuri päässyt aloittamaan palautumisen puolitoista vuotta yhtäjaksoisesti jatkuneiden voimakkaiden julkisoikeudellisten rajoitusten päätyttyä ja koronapassin käyttöönoton myötä. Tapahtumaelinkeino voidaan pysäyttää hetkessä, mutta tapahtumien käynnistäminen ja yleisöjen luottamuksen saavuttaminen tapahtuvat aina viiveellä. Pitkään jatkuneiden elinkeinotoiminnan rajoitusten ja toimialalle huonosti kohdistuneiden taloudellisten tukien vuoksi tapahtumateollisuuden yritykset ovat vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Alalta on myös poistunut paljon osaavaa työvoimaa ja yritykset kärsivät jatkuvasti pahenevasta työvoimapulasta. Yleisöjen luottamus on vielä monin paikoin heikkoa ja epidemian jatkuminen ylläpitää epävarmuutta edelleen. Tapahtumateollisuus ry:n syyskuun lopulla toteuttamassa jäsenkyselyssä puolet vastanneista yrityksistä ennakoivat, että työvoimapula ja rahoitusongelmat tulevat vaikeuttamaan liiketoiminnan käynnistämistä.

Koronapassi on tässä oleellinen työkalu, jolla on sekä toimialan että sen erilaisten yleisöjen keskuudessa laaja kannatus. Koronapassin myötävaikutuksella tapahtumien kysyntä on palautumassa vauhdilla suuremmissa kaupungeissa, maakunnat seuraavat perässä viiveellä. Tilannekuvassa on siis selkeästi positiivisia merkkejä, mutta vahva epävarmuus jatkuu edelleen.

Tapahtumateollisuuden yritykset ja työntekijät ovat koronaepidemian aikana uhrautuneet muun yhteiskunnan puolesta. Toimiala haluaa nyt palata takaisin sille vahvan kasvun uralle, jolla se oli ennen koronaa ja tuottaa Suomeen työtä, verotuloja sekä monipuolista hyvinvointia. Toimialan elpyminen edellyttää hallinnolta ja päättäjiltä ammattimaisen tapahtumaelinkeinon tunnustamista, yhdenvertaisen kohtelun takaamista sekä toimintaympäristön ennustettavuutta ja vakautta.

## Tartuntatautilain määräaikaisten pykälien jatkaminen - tapahtumaelinkeinon tunnustaminen ja yhdenvertainen kohtelu

Tartuntatautilain määräaikaista pykälää aikanaan säädettäessä erilaiset yleisötilaisuudet olivat lain luonnosvaiheessa alkusyksystä 2020 lain 58 g § pykälän piirissä, siis sisällytettynä pykälän perusteella suljettavien tilojen ja tilaisuuksien listaan. Hallituksen esityksessä loppuvuodesta 2020 yleisötilaisuudet oli poistettu kyseisestä pykälän soveltamisen piiristä.

Yleisötilaisuuksien rajoittaminen on koronaepidemian aikana toteutettu tartuntatautilain 58 § pykälän mukaisin viranomaispäätöksin. Kyseistä pykälää aikanaan säädettäessä eduskunta ei ole tunnistanut ammattimaista tapahtumaelinkeinoja ja yleisötilaisuuksien järjestämiseen liittyvää toimialaa. Yleisötilaisuuksien järjestämiselle voidaan siis edelleen määrätä voimakkaita rajoituksia ja jopa täyskieltoja, ilman että näistä seuraa velvoitetta kompensoida elinkeinonharjoittajille aiheutuvia taloudellisia menetyksiä.

Perustuslaki takaa elinkeinovapauden ja yhdenvertaisen kohtelun. Perustuslakivaliokunta on korona-ajan lainsäädäntöä käsitellessään useaan otteeseen edellyttänyt viranomaisrajoituksista aiheutuvien taloudellisten menetysten korvaamista elinkeinonharjoittajille. Tämä ei kuitenkaan edelleenkään toteudu tapahtumateollisuuden toimialan osalta.

**Tapahtumateollisuuden tunnistamattomuus lainsäädännössä ja siitä aiheutuva epätasa-arvoinen asema on tunnustettu ääneen niin ministeriössä kuin hallituksessakin. Samalla on aktiivisesti päätetty, että tilanteen korjaamiseksi ei tehdä riittäviä toimenpiteitä. Tapahtumateollisuus edellyttää, että tartuntatautilakia muutetaan välittömästi siten, että ammattimainen tapahtumaelinkeino tunnustetaan kokonaisuudessaan ja huomioidaan yhdenvertaisesti. Kaikista tartuntatautilain perusteella asetetuista ja tapahtumaelinkeinon harjoittamista voimakkaasti rajoittavista tai estävistä viranomaismääräyksistä tulee seurata kohtuullinen kompensatio.**

## Muut huomiot lakiluonnoksesta

Keskitymme lausumaan lakiluonnoksessa jatkettavaksi ehdotetusta EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallista käyttöä koskevasta sääntelystä. Tapahtumateollisuus on jo aiemmin tuonut esille osan alla olevista huomioista koronatodistukseen liittyen. Sosiaali- ja terveysministeriö tai hallitus eivät kumpikaan ottaneet näitä huomioita käsittelyyn koronatodistusta koskevia pykälää kuluneena syksynä säädettäessä.

## Koronatodistuksen käytön voimassaolo ja tapahtumajärjestämisen vaatima pitkä suunnittelujaanne

Luonnoksessa esitetty aikaikkuna koronatodistuksen käytölle kesäkuun 2022 loppuun saakka parantaa alan toimintaedellytyksiä nykytilanteeseen nähden. Samaan aikaan keskelle kesän tapahtumasesonkia päättyvä koronatodistuksen käyttömahdollisuus jättää loppukesän tapahtumat epävarmaan ja epätasa-arvoiseen asemaan. Kesän tapahtumia suunnitellaan ja myydään parhaillaan - koronatodistuksen käyttömahdollisuudella on jo kuluneen kuukauden aikana olevan selkeä positiivinen vaikutus asiakkaiden ostokäyttäytymiseen.

**Tapahtumateollisuus esittää, että koronatodistuksen käyttöä jatketaan 31.12.2022 saakka.**

## Kuluttajansuoja pääsylipuissa, jotka ostettu ennen koronapassilainsäädännön voimaantuloa

Tulevaisuudessa on toteutumassa useita tapahtumia, joiden suunnittelu on aloitettu ja joihin on myyty lippuja ennen koronapassilainsäädännön voimaan astumista tai jopa jo ennen koronapandemian alkua. Lipunostoehtoihin ei tällöin ole voitu sisällyttää mahdollisuutta koronapassin käyttöön. Nykyisellään kuluttajalla on näissä tapauksissa kuluttajansuojaan perustuva oikeus vaatia lipunhinnan palautusta. Tämä aiheuttaa lakien välisen ristiriidan ja rajoituksista aiheutuvia taloudellisia menetyksiä tapahtumaelinkeinonharjoittajille.

**Tapahtumateollisuus esittää, että lainsäätävä korjaa lakien välisen ristiriidan siten, että kuluttajansuoja ei koske koronapassiin liittyviä lippupalautuksia riippumatta siitä, milloin pääsylippu on ostettu. Toissijainen vaihtoehto on, että lainsäätävä korvaa kuluttajansuojan nimissä toteutuneista ja koronapassin käytöstä aiheutuneista pääsylippupalautuksista aiheutuvat taloudelliset tappiot tapahtumajärjestäjille täysmääräisesti.**

## Koronatodistuksen lukijasovelluksen yhteensopivuus pääsylipunlukijalaitteiden kanssa

Koronatodistuksen lukijasovelluksen on nyt käytännössä todettu olevan hidas. THL:n julkaisemaa lukijasovellusta käyttämällä koronatodistuksen luenta kestää 5-20 sekuntia, kun pääsylipun luentaan erityisesti kehitettyjä laitetta käyttämällä todistus olisi mahdollista lukea 1-2 sekunnissa. Tämä ero on todella merkittävä ja nykyisen lukijasovelluksen käyttö aiheuttaa jo melko pienissäkin tapahtumissa asiakkaille

kohtuuttoman pitkiä jonotusaikoja. Suur tapahtumissa koronapassin käyttö THL:n lukijasovellusta käyttämällä tulee ruuhkauttamaan asiakkaiden sisäännoton totaalisesti ja aiheuttamaan jopa tuntien jonotusajat. Vaihtoehtoisesti tapahtumajärjestäjän tulisi järjestää koronatodistusten luentaan vähintään viisinkertainen määrä henkilöstöä ja kalustoa, mikä ei ole taloudellisesti mahdollista.

Koronatodistuksen luentaan on jo valmiina useita sovelluksia, jotka ovat yhteensopivia lipunlukijalaitteiston kanssa. Ne täyttävät tietoturvan ja muiden ominaisuuksiensa osalta samat vaatimukset kuin THL:n lukijasovellus. Prosessi hyväksyttävien sovellusten laajentamiseksi on käynnissä THL:n ja Traficomien välillä.

**Tapahtumateollisuus pyytää ministeriötä edelleen kiirehtimään lukijasovellusten hyväksynnän laajentamista. Asian käsittely on kestänyt tarpeettoman pitkään ja se tulee priorisoida hoidettavaksi välittömästi.**

## EU:n ulkopuolisten koronatodistusten hyväksyntä ja merkitys tapahtumateollisuuden toiminnalle sekä yhteiskunnalle laajemmin

Koronatodistuksen käyttö tulee laajentaa myös muiden kuin EU:n hyväksymien koronatodistusten piiriin. Suomeen saapuu ja Suomessa asuu sekä oleskelee paljon kansainvälisiä tapahtumavieraita. Tapahtumilla on merkittävä asema kansainvälisen kaupan, kansainvälisten yhteiskuntasuhteiden sekä kansainvälisen kulttuurin ja urheilun edistämisessä. EU:n lisäksi Suomen kannalta merkittäviä markkina-alueita ovat Aasia, Iso Britannia, Venäjä ja Pohjois-Amerikka ja näiltä alueilta saapuvien tapahtumavieraiden sujuva ja koronatodistuksen kautta laillinen pääsy tapahtumiin on sisällytettävä koronatodistuksen käyttöön.

**Tapahtumateollisuus esittää, että ministeriö sisällyttää lakiin mahdollisuuden ja valmistelee kiireellisesti prosessin, jolla EU:n ulkopuolisella koronatodistuksella maahan saapuva henkilö voi rajatarkastuksen yhteydessä saada käyttöönsä todistuksen, joka toimii myös maan sisäisenä koronatodistuksena ja mahdollistaa niiden palveluiden käytön, joihin edellytetään koronatodistuksen esittämistä.**

## Työntekijöiden koronatodistus ja lainsäädännön kehittämistarpeet

Tapahtumateollisuus nostaa edelleen esille tarpeen selvittää viipymättä myös työntekijöiden koronatodistuksen edellyttämisen mahdollistavaa lainsäädäntöä. Työnantajalla ei ole nykyisellään mahdollisuutta vaatia koronatodistusta työntekijöiltä. Tapahtuma-ala on työvoimavaltainen ala, jossa työskennellään jatkuvasti läheisessä kontaktissa asiakkaiden ja kollegoiden kanssa. Toimiala kärsii parhaillaan

työvoimapulasta, jonka ennakoidaan pahenevan lähikuukausina, kun tapahtumien tarjonta kasvaa. Tapahtumajärjestäjät haluavat toimia vastuullisesti ja taata kaikkien asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuuden. Työnantajilla tulisi siksi olla mahdollisuus edellyttää koronatodistusta myös työntekijöiltä, koska ihmisten kohtaamiseen perustuvassa liiketoiminnassa ja työvoimapulan keskellä heille ei ole mahdollista osoittaa muita työtehtäviä.

Lisäksi mahdollisen korona-altistuksen aiheuttama liiketoiminnan keskeytymisriski on tapahtumateollisuuden kaltaisella toimialalla korkea. Kansainvälisten tapahtumien osalta se voisi pahimmillaan tarkoittaa jopa tapahtumakiertueiden keskeytymistä, kymmenien tai satojen miljoonien tappioita sekä tuhansien ihmisten työmahdollisuuksien menetyksiä.

[www.tapahtumateollisuus.fi](http://www.tapahtumateollisuus.fi)

## Lisätietoja:

Maria Sahlstedt p. 040 147 0693 / [maria.sahlstedt@tapahtumateollisuus.fi](mailto:maria.sahlstedt@tapahtumateollisuus.fi)  
Johtaja / Vaikuttaminen, Tapahtumateollisuus ry

Kati Kuusisto p. 044 338 0005 / [kati.kuusisto@tapahtumateollisuus.fi](mailto:kati.kuusisto@tapahtumateollisuus.fi)  
Johtaja / Edunvalvonta, Tapahtumateollisuus ry

Pekka Timonen p. 050 337 4386 / [pekka.timonen@lahti.fi](mailto:pekka.timonen@lahti.fi)  
Hallituksen puheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry

Kalle Marttinen p. 040 823 5273 / [kalle.marttinen@tapahtumateollisuus.fi](mailto:kalle.marttinen@tapahtumateollisuus.fi)  
Hallituksen varapuheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry